

Aktier och värdepapper mm

Förvärv av aktier

Överförmyndare i samverkan

Barn – föräldrar/förmyndare

Ej kontrollerad förvaltning

När barnets tillgångar uppgår till mindre än 8 basbelopp är förvaltningen av barnets tillgångar inte kontrollerad. I sådana fall kan föräldrar fritt köpa andelar i värdepappersfonder, obligationer och aktier för barnets räkning. Alltför våghalsiga spekulationer med barnets tillgångar kan dock leda till skadeståndsskyldighet gentemot barnet. Föräldrarna är enligt lagens bestämmelser skyldiga att i första hand beakta att tillgångarna placeras på ett säkert sätt. Om barnet behöver låna pengar för att köpa aktier krävs ett godkännande av upplåningen från överförmyndaren. Det torde endast undantagsvis förekomma att överförmyndaren ger godkännande till sådan upplåning.

Kontrollerad förvaltning

Om barnets tillgångar överstiger 8 basbelopp skall föräldrarna anmäla detta till överförmyndaren. Förvaltningen blir därmed kontrollerad. Förvaltningen kan också bli kontrollerad om t.ex. en gåvogivare begär att gåvan skall stå under överförmyndarens kontroll. När det är fråga om en kontrollerad förvaltning gäller att andelar i värdepappersfonder samt vissa obligationer får förvärfas för barnets räkning utan ett särskilt godkännande från överförmyndaren. Om föräldrarna vill placera barnets tillgångar på något annat sätt, t ex i aktier eller försäkring krävs överförmyndarens godkännande.

Om man inte själv besitter kunskaper om aktieförvaltning bör man inhämta information och förslag på lämpliga placeringar av bank eller annan värdepappersförvaltare. Överförmyndaren gör ingen bedömning av om den ena eller andra aktien skall inköpas, så länge aktien är föremål för handel och återfinns på en börslista. Överförmyndaren kan dock ha invändningar om större delen av tillgångarna placeras i ett enstaka aktieslag.

Vid större aktieinnehav kan det förekomma att överförmyndaren i stället för att pröva varje enskilt förvärv medger ett generellt tillstånd. Det kan antingen innebära att tillstånd meddelas till förvärv inom viss beloppsgräns eller frihet till förvärv under en viss tidsperiod.

Introduktion- nyemmission

Introduktionen av nya aktier på en fondbörslista kan ibland ske genom erbjudande till allmänheten att teckna aktierna. Det är inte ovanligt att en sådan emission väcker så stort intresse att det tecknas fler aktier än vad erbjudandet avser. Vid flera tillfällen har föräldrar tecknat aktier såväl för egen del som för sina barn. Föräldrar vars omyndiga barn erhåller aktier vid efterföljande fördelning, bör – i de fall barnet saknar medel för betalning av aktierna – iakttaga följande:

- Barnet är ägare till aktierna och föräldrarna kan inte genom att använda sina medel för betalning betrakta aktierna som sina
- Skall barnet låna av sina föräldrar måste en god man förordnas för att den omyndiges intresse skall tillvaratas vid lånetransaktionen
- Det är överförmyndaren som förordnar god man
- Barnet kan inte ta upp lån utan överförmyndarens samtycke. Gode mannen skall därför ansöka om sådant samtycke
- Om barnet tilldelas aktier kan barnet genom den gode mannen sälja aktierna till föräldrarna. Försäljningen skall i sådant fall ske till dagskurs och barnet skall tillgodogöras eventuell kursvinst. Avräkningsnota eller motsvarande bör upprättas mellan föräldrarna och barnet genom den gode mannen.

Om det anses föreligga särskild anledning att trygga förvaltningen kan överförmyndaren bestämma att aktierna skall förvaras och förvaltas av ett värdepappersinstitut. Särskilt beslut skall i så fall meddelas och detta beslut kan överklagas.

Vuxna – god man/förvaltare

En god man eller förvaltare får utan överförmyndarens särskilda godkännande placera tillgångarna i vissa obligationer eller värdepappersfonder. Även om överförmyndarens tillstånd inte krävs skall gode mannen/förvaltaren alltid följa grundregeln om tygga placeringar och skälig avkastning.

Placering i enskilda aktier eller försäkringar kräver överförmyndarens tillstånd. Eftersom alla större tillgångar skall vara placerade på spärrade konton krävs normalt en omplacering till aktier/ värdepappersfonder/obligationer eller försäkringar att överförmyndaren ger sitt tillstånd att belopp får uttagas från det spärrade kontot. Observera att överförmyndaren dock endast tar ställning till själva uttaget. Placeringen i sig sker helt och hållet på gode mannen/förvaltarens ansvar och skall följa grundprincipen om trygghet med skälig avkastning.

**Överförmyndare
i samverkan**

ANSÖKAN TILL ÖVERFÖRMYNDAREN

Medgivande till placering av den enskildes
tillgångar.

Ställföreträdareⁱ

Namn		Personnummer	
Adress		Postnummer	Ort
Vistelseadress (om annan än ovanstående)		Postnummer	Ort
Tel bostad	Tel arbete	Tel mobil	e-postadress

Huvudmannens/Den omyndiges personuppgifter

Namn		Personnummer	
Adress (om annan än förmyndarnas gemensamma)		Postnummer	Ort
Vistelseadress (om annan än ovanstående)		Postnummer	Ort
Tel bostad	Tel arbete	Tel mobil	e-postadress

Skäl till ansökanⁱⁱ

Bilagor

1Förslag till placering	4
2	5
3	6

Underskrifter

Ort och datum	
Namnsteckning ställföreträdare	Namnsteckning den enskilde (om det kan/skall ske) ⁱⁱⁱ
Namnförtydligande	Namnförtydligande

ⁱ God man, förvaltare, särskilt förordnad förmyndare. Om det finns två ställföreträdare skall båda anges och skriva under ansökan.

ⁱⁱ Av ansökan skall framgå att placeringen uppfyller sådana krav på trygghet och avkastning som framgår av föräldrabalken 12 kap 4 §.

ⁱⁱⁱ Genom att huvudmannen eller en omyndig som fyllt 16 år undertecknar ansökan får det anses att denne yttrat sig enligt föräldrabalken 16 kap 9 § och samtycker till placeringsförslaget.